

İLLERDE YAŞAM ENDEKSİ

2015

22.01.2016

Son yıllarda ekonomik boyutun yanı sıra yaşamın diğer boyutlarını da içine alan bir kavram olan toplumsal ilerlemenin ölçümüne yönelik çalışmalar yoğunluk kazanmıştır. Birey odaklı bu yeni ölçümde objektif ölçütler ve bireylerin öznel algıları birlikte kullanılmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu, ilk defa yayımlanan illerde yaşam endeksi ile bireylerin ve hanehalklarının yaşamını objektif ve subjektif göstergeler kullanarak yaşam boyutları ayırımında il düzeyinde ölçmeye, karşılaştırmaya ve zaman içinde izlemeye yönelik bir endeks çalışması yapmıştır. Çalışmanın amacı, ildeki yaşamın tüm boyutları ile izlenmesine ve iyileştirilmesine altlık oluşturacak bir gösterge sistemi geliştirmektir.

İllerde yaşam endeksi; konut, çalışma hayatı, gelir ve servet, sağlık, eğitim, çevre, güvenlik, sivil katılım, altyapı hizmetlerine erişim, sosyal yaşam ve yaşam memnuniyeti olmak üzere yaşamın 11 boyutunu kapsamakta ve 41 gösterge ile temsil edilen bu boyutları tek bir bileşik endeks yapısı içinde sunmaktadır. Endeks 0 ile 1 arasında değer almakta ve 1'e yaklaştıkça daha iyi bir yaşam düzeyini ifade etmektedir.

YAŞAM ENDEKSİNDE İLK SIRAYI ISPARTA ALDI

Isparta, yaşam endeksinde en yüksek endeks değeri 0,6745 ile ilk sırayı aldı. Burdur 43., Antalya 44. sırada yer aldı.

Isparta'yı sırasıyla 0,6737 ile Sakarya ve 0,6553 ile Bolu takip etti. Endekste son sırayı en düşük endeks değeri 0,2765 ile Muş aldı. Muş'u sırasıyla 0,2936 ile Mardin ve 0,2975 ile Ağrı takip etti.

KONUT ENDEKSİNDE İLK SIRA SAKARYA'NIN OLDU

Konut endeksinde Isparta 4., Burdur 21., Antalya 23. oldu.

Barınma ve yaşam alanı olarak kullanılan ve özellikleri itibariyle birey ve hanehalkının yaşam kalitesinde etken olan konut boyutu endeksinde en yüksek değeri 0,9369 ile Sakarya aldı. Sakarya'yı sırasıyla 0,9304 ile Sinop ve 0,9247 ile Bolu takip etti. Ardahan ise en düşük konut endeks değeri 0,0860 ile son sırayı aldı. Ardahan'ı sırasıyla 0,1647 ile Ağrı ve 0,1675 ile Mardin takip etti.

ÇALIŞMA HAYATI ENDEKSİNDE İLK SIRAYI ZONGULDAK ALDI

Çalışma hayatı endeksinde Isparta 13., Burdur 16., Antalya 29. sırada yer aldı.

Kişilerin maddi olarak daha çok kaynağa erişebildiği bir hayat sürmelerini sağlayan, onlara yeteneklerini geliştirme, toplum içinde yararlı hissetme ve özgüvenini arttırma yoluyla yaşamını iyileştirme imkânı sunan çalışma hayatı boyutunda en yüksek endeks değerini 0,7921 ile Zonguldak aldı. Zonguldak'ı 0,7063 ile Bilecik ve 0,7023 ile Kütahya takip etti. Çalışma hayatında son sırayı en düşük değer 0,0890 ile Batman aldı. Batman'ı 0,0956 ile Mardin ve 0,1663 ile Şırnak takip etti.

GELİR VE SERVET ENDEKSİNDE İSTANBUL İLK SIRAYI ALDI

Gelir ve servet endeksinde Antalya 8., Isparta 19., Burdur 44. sırada yer aldı.

Kişilerin temel ihtiyaçlarını karşılama ve ekonomik ve kişisel risklere karşı korunma imkânı sunan gelir ve servet boyutunda en yüksek endeks değerini 0,8788 ile İstanbul aldı. İstanbul'u sırasıyla 0,7972 ile Ankara ve 0,6553 ile İzmir izledi. Gelir ve servet endeksinde son sırayı 0,0191 ile Adıyaman aldı. Adıyaman'ı sırasıyla 0,0646 ile Ağrı ve 0,0740 ile Ardahan takip etti.

SAĞLIK ENDEKSİNDE İLK SIRA ISPARTA'NIN OLDU

Bireylerin genel sağlık durumu, sağlık altyapısı ve imkânlarının yeterliliği, sağlık hizmetlerinden memnuniyet açısından yaşam kalitesi ile doğrudan ilgili olan sağlık boyutu endeksinde en yüksek değeri 0,8408 ile Isparta aldı. Sağlık endeksinde 41. Sıra Antalya'nın 49. Sıra Burdur'un oldu.

Isparta'yı sırasıyla 0,8023 ile Bolu ve 0,7695 ile Rize takip etti. Sağlık endeksinde son sırayı 0,3014 ile Ağrı aldı. Ağrı'yı, 0,3192 değeri ile Kilis ve 0,3308 ile Şırnak izledi.

EĞİTİM ENDEKSİNDE İLK SIRAYI TUNCELİ ALDI

Eğitim endeksinde Tunceli'den sonra Isparta ikinci sırada yer aldı. Eğitim endeksinde 6. Sırayı Burdur, 16. Sırayı Antalya aldı.

Bireylerin topluma ve ekonomiye verimli bir şekilde katılması için gerekli bilgi, beceri ve yeterliliklerin sağlanmasında büyük öneme sahip eğitim boyutu endeksinde ilk sırayı 0,7468 değeri ile Tunceli aldı. Tunceli'yi sırasıyla 0,7370 ile Isparta ve 0,7036 ile Amasya izledi. Eğitim endeksinde en düşük endeks değeri 0,0966 ile son sırayı Hakkâri aldı. Hakkâri'yi, 0,1634 değeri ile Şırnak ve 0,2045 ile Ağrı takip etti.

ÇEVRE ENDEKSİNDE İLK SIRA KASTAMONU'NUN OLDU

Çevre endeksinde 20. Sıra Isparta'nın, 21. Sıra Antalya'nın, 27. Sıra Burdur'un oldu.

Bireylerin mevcut ve gelecekteki sağlığına ve sürdürülebilir yaşamına doğrudan etkisi bulunan çevre boyutuna ilişkin endekste ilk sırayı 0,8111 değeri ile Kastamonu aldı. Kastamonu'yu sırasıyla 0,7949 ile Karabük ve 0,7558 ile Bilecik izledi. Çevre endeksinde en düşük endeks değeri 0,1955 ile son sırada Iğdır yer aldı. Iğdır'ı, 0,2469 ile Muş ve 0,3111 ile Hakkâri takip etti.

GÜVENLİK ENDEKSİNDE İLK SIRAYI ARTVİN ALDI

Güvenlik endeksinde Antalya sondan üçüncü sırada yer aldı. Güvenlikte Isparta 13., Burdur 45. Sırada yer aldı.

Bireylerin en temel ihtiyaçlardan biri olan ve diğer yaşamsal faaliyetlerini sürdürmeleri için ön koşul sayılabilecek güvenlik boyutu endeksinde en yüksek endeks değeri 0,8222 ile ilk sırayı Artvin aldı. Artvin'i 0,7860 ile Sinop ve 0,7697 ile Gümüşhane izledi. Güvenlik endeksinde son sırayı 0,3210 ile Muğla aldı. Muğla'yı, 0,4041 ile Kilis ve 0,4114 ile Antalya takip etti.

SİVİL KATILIM ENDEKSİNDE İLK SIRA SAKARYA'NIN OLDU

Sivil katılım endeksinde 38. Sıra Burdur'un, 46. Sıra Isparta'nın 55. Sıra Antalya'nın oldu.

İnsanların yaşadıkları ilde yaşamını ilgilendiren konularda taleplerini, isteklerini duyurması ve yönetime katkı sağlaması açısından önemli bir boyut olan sivil katılımı en yüksek endeks değeri 0,7967 ile ilk sırayı Sakarya aldı. Sakarya'yı sırasıyla 0,6512 ile Kocaeli ve 0,6179 ile Sivas takip etti. Sivil katılım endeksinde son sırayı 0,1017 ile Hakkâri aldı. Hakkâri'yi, 0,1433 ile Ağrı ve 0,1773 ile Muş takip etti.

ALTYAPI HİZMETLERİNE ERİŞİM ENDEKSİNDE İSTANBUL İLK SIRAYI ALDI

Altyapı hizmetlerine erişim endeksinde Antalya 9. Sırayı, Isparta 24. Sırayı, Burdur 57. Sırayı aldı.

Yaşanılan alanda altyapı hizmetlerine erişilebilme kapasitesi ve memnuniyetini göstermesi açısından yaşam kalitesinin önemli bir boyutunu temsil eden altyapı hizmetlerine erişimde, en yüksek endeks değeri 0,9592 ile ilk sırayı İstanbul aldı. İstanbul'u 0,7483 değeri ile İzmir ve 0,7355 ile Ankara izledi. Altyapı hizmetlerine erişim endeksinde en düşük değer 0,0320 ile son sırayı Hakkâri aldı. Hakkâri'yi, 0,0989 ile Muş ve 0,1604 ile Ardahan takip etti.

SOSYAL YAŞAM ENDEKSİNDE İLK SIRAYI İSTANBUL ALDI

Sosyal yaşam endeksinde 7. Sırayı Isparta, 46. Sırayı Antalya, 58. Sırayı Burdur aldı.

Güçlü toplumsal ilişkilere, çeşitli sosyal faaliyetlere sahip olma yoluyla bireylerin sağlık, çalışma hayatı gibi diğer yaşam boyutlarını da olumlu etkileyen sosyal yaşam endeksinde ilk sırayı 0,6747 ile İstanbul aldı. İstanbul'u sırasıyla 0,6534 değeri ile Uşak ve 0,6441 ile Bolu izledi. Sosyal yaşam endeksinde en düşük değer 0,1912 ile Şırnak son sırada yer aldı. Şırnak'ı sırası ile 0,1965 ile Mardin ve 0,2034 ile Adıyaman takip etti.

YAŞAM MEMNUNİYETİ ENDEKSİNDE İLK SIRA SİNOP'UN OLDU

Yaşam memnuniyeti endeksinde 13. Sıra Isparta'nın, 58. Sıra Burdur'un, 78. Sıra Antalya'nın oldu.

İnsanların yaşamlarının farklı zamanlarında ve alanlarında ortaya çıkan ihtiyaç ve isteklerinin karşılanmasından doğan tatmin düzeyini ifade eden yaşam memnuniyeti boyutunda en yüksek endeks değeri ile ilk sırayı Sinop aldı. Sinop'u

sırasıyla 0,9655 ile Afyonkarahisar ve 0,9510 ile Bayburt takip etti. Yaşam memnuniyeti endeksinde son sırayı Tunceli aldı. Tunceli'yi sırasıyla 0,1062 ile Osmaniye ve 0,1875 ile Diyarbakır izledi.

İllerde Yaşam Endeksi Haritası Map of Well-Being Index for Provinces

Endeks Değerleri

Index Values

0,6042 - 0,6745
0,5534 - 0,6041
0,4911 - 0,5533
0,3953 - 0,4910
0,2765 - 0,3952

TÜİK, İllerde Yaşam Endeksi, 2015

TurkStat, Well-Being Index for Provinces, 2015